
Benchmark ondersteuning thuis 2022

Gemeente Aalten

IPSE Studies | Delft, 18 november 2024

Introductie

Dit rapport geeft inzicht in de kostendoelmatigheid van de dienstverlening van de gemeente Aalten op het gebied van ondersteuning thuis in 2022 en hoe deze zich verhoudt tot die van andere gemeenten.

Voor een toelichting op de gegevens en resultaten van het onderzoek verwijzen wij graag naar het onderzoeksrapport [*Kostendoelmatigheid Wmo. Factsheet 2 | Ondersteuning thuis*](#). Daarin wordt ook aangegeven met welke onzekerheden de uitkomsten omgeven zijn. De gepresenteerde uitkomsten zijn indicatief voor de richting waarin verbeteringen mogelijk zijn.

De benchmarkrapportage over ondersteuning thuis in Aalten bevat gegevens over kosten, cliënten, kostendoelmatigheid en inkoop. Deze worden in twee tabellen weergegeven. De eerste tabel bevat de volgende gegevens:

- inkoopkosten, ook wel programmakosten genoemd (in € 1000);
- totale kosten: inkoopkosten en gemeentelijke uitvoeringskosten (in € 1000);
- aantal cliënten;
- aandeel cliënten met niet-westerse migratieachtergrond (%);
- aandeel cliënten van 60 jaar en ouder (%);
- aandeel cliënten met een inkomen lager dan 30.000 euro per jaar (%);
- score van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid;
- score van de overige, niet aan inkoop gerelateerde, kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van niet aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid.

De tweede tabel bevat gegevens over inkoopkenmerken:

- aantal gemeenten in samenwerkingsverband;
 - looptijd van contract (in jaren);
 - verstreken jaren in contract;
 - procedure: dialoog (1 = ja);
 - procedure: Zeeuws (1 = ja);
 - contract: raamovereenkomst (1 = ja);
 - bekostiging: productiegericht (1 = ja);
-

- integraliteit met jeugdzorg: (1 = ja);
- overhead ratio: verhouding uitvoeringskosten en inkoopkosten (%).

De tabellen bevatten de gegevens van Aalten en 19 andere gemeenten die qua inkoopkosten het meest op Aalten lijken.

Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid

Tabel 1 Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid van Aalten en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Inkoopkosten	Totale kosten	Cliënten	Aandeel niet-westerse cliënten	Aandeel cliënten 60-plus	Aandeel cliënten laag inkomen	Inkoop doelmatigheid	Positie op ranglijst*	Overige doelmatigheid	Positie op ranglijst*
Steenbergen	2829	3019	400	0,5%	56,3%	52,5%	79,4%	203	54,4%	261
Papendrecht	2835	2850	435	10,3%	40,2%	49,4%	68,2%	262	73,5%	132
Halderberge	2835	2954	430	7,0%	29,1%	51,2%	80,9%	183	66,5%	192
Schagen	2879	2937	605	5,8%	47,9%	47,9%	89,3%	67	78,8%	99
Vijfheerenlanden	2912	3196	700	7,9%	35,7%	42,1%	83,8%	147	88,6%	55
Hellevoetsluis	2921	2921	520	10,6%	43,3%	57,7%	88,0%	86	77,0%	114
Oude IJsselstreek	2932	3534	650	5,4%	34,6%	59,2%	83,0%	159	88,3%	57
Westerwolde	2932	3252	455	0,5%	48,4%	60,4%	92,3%	32	54,6%	260
Sliedrecht	2960	2960	465	10,8%	35,5%	49,5%	68,2%	264	77,2%	113
Aalten	2982	3228	490	5,1%	36,7%	55,1%	74,1%	243	72,4%	141
Wageningen	3025	3227	740	11,5%	22,3%	59,5%	82,4%	168	100,0%	30
Brunssum	3036	3507	1015	2,5%	58,6%	58,6%	79,7%	197	99,9%	31
Overbetuwe	3042	3575	630	4,8%	34,1%	46,8%	77,0%	221	83,7%	76
Ridderkerk	3066	3208	655	17,6%	44,3%	54,2%	82,5%	165	88,0%	59
Schouwen-Duiveland	3111	3192	455	2,2%	49,5%	52,7%	88,1%	82	52,5%	266
Wijchen	3121	3718	660	7,6%	33,3%	56,8%	78,3%	213	88,9%	54
Deurne	3135	3776	550	4,5%	38,2%	51,8%	80,5%	187	59,3%	239
Berg en Dal	3152	3674	610	7,4%	30,3%	59,0%	81,0%	182	75,6%	120
Tytsjerksteradiel	3170	3638	545	4,6%	39,4%	56,9%	69,2%	257	74,7%	124
Heusden	3186	3335	620	8,1%	31,5%	47,6%	80,4%	188	86,0%	68

* Geordend van hoogste (positie =1) naar laagste kostendoelmatigheid (positie = 283).

Inkoopkenmerken

Tabel 2 Inkoopkenmerken van Aalten en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Aantal samenwerkende gemeenten	Looptijd contract	Verstreken jaren in contract	Instrument = open house	Procedure = dialoog	Procedure = Zeeuws	Contract = Raamovereenkomst	Bekostiging = Productiegericht	Integraliteit = met jeugdzorg	Overhead ratio
Steenbergen	3	4	5		1		1			6,7%
Papendrecht	7	1	8		1		1			1,0%
Halderberge	6	5	6		1		1			4,2%
Schagen	3	5	4	1			1	1	1	2,0%
Vijfheerenlanden	5	5	8		1		1	1		9,7%
Hellevoetsluis	3	3	2	1			1	1	1	1,0%
Oude IJsselstreek	3	4	1						1	20,5%
Westerwolde	1	4	5	1			1	1		10,9%
Sliedrecht	7	1	8		1		1			1,0%
Aalten	8	3	1						1	8,3%
Wageningen	11	4	3	1		1	1	1	1	6,7%
Brunssum	2	3	2							15,5%
Overbetuwe	11	4	3	1		1	1	1	1	17,5%
Ridderkerk	3	2	2	1	1		1	1		4,6%
Schouwen-Duiveland	7	8	8		1		1			2,6%
Wijchen	7	3	5				1	1	1	19,1%
Deurne	6	8	8		1		1			20,4%
Berg en Dal	7	3	5				1	1	1	16,6%
Tytsjerksteradiel	2	3	5	1	1		1			14,8%
Heusden	7	2	4	1			1			4,7%

Algemene effecten inkoopkenmerken

Uit de resultaten van de analyse van de kostendoelmatigheid van 283 gemeenten blijken drie van de tien onderzochte inkoopkenmerken een (overwegend) positief effect te hebben op de kostendoelmatigheid en vijf een (overwegend) negatief effect. Het effect van de twee resterende kenmerken is ambivalent: in de helft van de gemeentegrootteklassen positief in de andere helft negatief.

Onderstaand kader groepeert de positieve, negatieve en ambivalente inkoopmerken. De vetgedrukte inkoopkenmerken zijn statistisch significant in alle gemeentegrootteklassen.

Positief effect

- **Looptijd contract**
- Contract raamovereenkomst (m.u.v. gemeenten < 30.000 inwoners)
- Productiegerichte bekostiging

Negatief effect

- Verstreken contractjaren
- Instrument open house (m.u.v. gemeenten < 30.000 inwoners)
- Procedure dialoog (m.u.v. gemeenten > 35.000 inwoners)
- Integraal aanbesteden met jeugdzorg
- **(Hoge) overhead ratio**

Ambivalent effect

- Aantal samenwerkende gemeenten
- Procedure Zeeuws

Disclaimer

De gegevens zijn afkomstig uit statistieken van het dataplatform Waarstaatjegemeente, het CBS, gemeentelijke jaarrekeningen en de Monitor Gemeentelijke Inkoop Sociaal Domein. De gegevens zijn met de grootst mogelijk zorg verzameld en op plausibiliteit gecheckt. Niettemin is het mogelijk dat er onnauwkeurigheden in de gegevens voorkomen. Bij een uitgebreide inspectie viel ons een aantal zaken op; zoals dat sommige gemeenten een extreem laag aantal cliënten of lage/hoge uitvoeringskosten rapporteren. Wij hebben bij een aantal gemeenten navraag gedaan. Slechts in een enkel geval kwam daar een bevredigend antwoord op terug. Daar waar de plausibiliteit in het geding is, hebben we de desbetreffende gemeente uit onze analyses verwijderd. Wij kunnen echter geen garantie geven dat de gegevens die in het analysebestand resteren helemaal correct zijn.